

Leefbaarheid in Dongeradeel

Uitkomsten Lemon 2002

*In opdracht van
de Gemeente Dongeradeel en
Woningcorporatie Dongeradeel*

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	De opzet van het onderzoek	4
3	Leefbaarheidsaspecten.....	6
	Woonomgeving.....	8
	Groen- en speelvoorzieningen	8
	Voorzieningen.....	10
	Verkeersoverlast.....	11
	Vervuiling en wateroverlast	12
Bijlage	Vragenlijst.....	14

1 Inleiding

Voor beleidsmakers en bestuurders is het van groot belang om te weten hoe het met de leefbaarheid van de burgers is gesteld. In Dongeradeel is in het kader van het woonbeleid en het vernieuwingsbeleid afgesproken dat de leefbaarheid regelmatig gemeten (gemonitord) zou worden.

Leefbaarheid is geen objectief aspect, maar wordt bepaald door de beleving van de bewoners. De bewoners van Dongeradeel zijn dan ook gevraagd naar hun beleving van de leefbaarheid in dorp of wijk.

De uitkomsten van deze eerste meting van de leefbaarheid zijn in deze rapportage opgenomen.

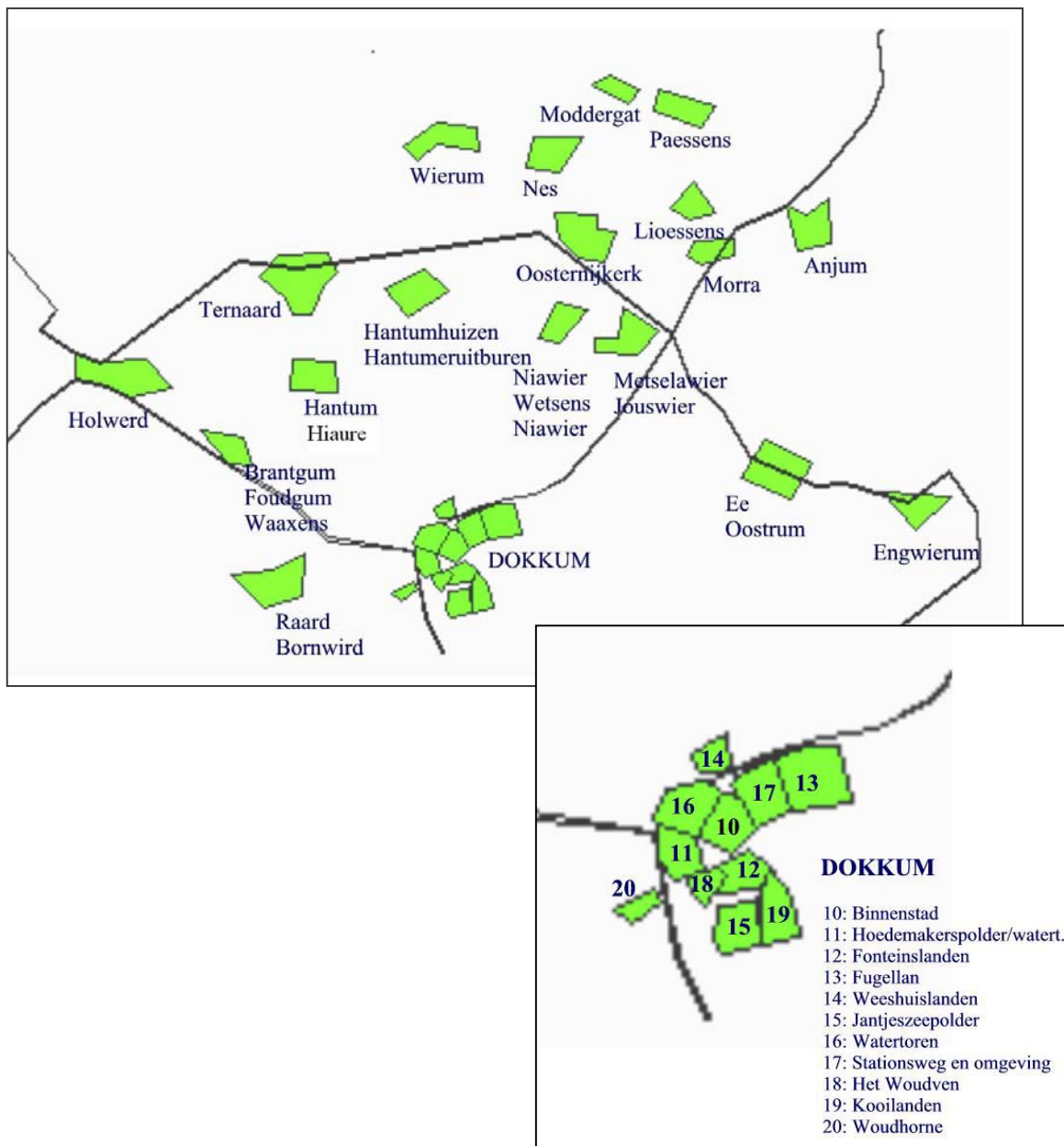
Gebruik is gemaakt van het programma LEMON. Het RIGO te Amsterdam heeft dit programma in opdracht van Aedes een aantal jaren geleden ontwikkeld en is/wordt toegepast in vele gemeenten in Nederland. Het onderzoek is uitgevoerd door Heins Advies te Leeuwarden, waarbij een samenwerkingsverband is aangegaan met het MBO Administratie van het Friesland College te Leeuwarden voor de mailing en de data-invoer. Voor de verspreiding in de dorpen is de hulp ingeroepen van de besturen van de Verenigingen van Dorpsbelang.

In onderstaande rapportage wordt achtereenvolgens ingegaan op de methode en aanpak van het onderzoek en worden de resultaten voor de gehele gemeente en per wijk en dorp inzichtelijk gemaakt.

2 De opzet van het onderzoek

Omdat de leefbaarheid per wijk of dorp kan verschillen is onderscheid gemaakt tussen de volgende wijken in Dokkum en dorpen. Vanwege onderzoekstechnische redenen zijn een aantal kleine dorpen samengevoegd of aan een grote dorp toegevoegd: zie onderstaande kaart: figuur 2.1.

Figuur 2.1 De onderzochte wijken en dorpen

In totaal zijn iets meer dan 6500 enquêteformulieren uitgezet. Ten opzichte van het aantal huishoudens is in de dorpen een verhouding van 1 : 1 en in Dokkum een verhouding van 1 : 2 toegepast. Uiteindelijk is een respons gehaald van 36%, het geen voor een schriftelijke enquête heel redelijk genoemd mag worden.

In onderstaande tabel is de respons per kern weergegeven

Figuur 2.2 Respons per kern

	huishoudens	uitgezet	respons	
dorpen:	[N]	[n]	abs	perc
Anjum	383	383	122	32%
Brantgum, Foudgum en Waaxens	109	109	44	40%
Ee en Oostrum	380	380	135	36%
Engwierum	212	212	77	36%
Hantum en Hiaure	151	151	35	23%
Hantumhuizen en Hantumeruitburen	82	82	14	17%
Holwerd	700	700	210	30%
Lioessens	139	139	62	45%
Metslawier en Jouswier	316	316	121	38%
Morra	73	73	31	42%
Nes	165	165	40	24%
Niawier, Aalsum en Wetsens	180	180	74	41%
Oosternijkerk	289	289	83	29%
Paesens-Moddergat	199	199	59	30%
Raard en Bornwird	92	92	49	53%
Ternaard	436	436	155	36%
Wierum	157	157	48	31%
Dokkum	5024	2500	1017	41%
totaal	9087	6563	2376	36%

In de wat kleinere dorpen en in Dokkum is de respons over het algemeen iets hoger dan in de rest van dorpen.

De respons in de wijk Stationsweg in Dokkum is zo laag gebleken dat voor deze wijk in het geheel geen uitspraken over de leefbaarheid gedaan kunnen worden.

Over het algemeen kan gesproken worden van een goede tot redelijke respons en kunnen de resultaten representatief worden genoemd voor de bevolking van Dongeradeel.

3 Leefbaarheidsaspecten

Er is gebruik gemaakt van een standaard vragenlijst, waarin per leefbaarheidsaspect aan de bewoners is gevraagd een oordeel te geven. Dit oordeel is gegeven in de vorm van een rapportcijfer.

De volgende leefbaarheidsaspecten zijn onderzocht:

1. De woningen
2. De woonomgeving
3. Het groen en de speelvoorzieningen
4. De voorzieningen, zoals scholen, winkels en diensten
5. Samenleven van verschillende inkomensgroepen
6. Samenleven van allochtone en autochtone mensen
7. Betrokkenheid bij de buurt
8. Overlast van personen
9. Vervuiling en/of stank
10. Overlast van activiteiten
11. Criminaliteit
12. Veiligheidsgevoel
13. Verkeersoverlast

In onderstaande matrix is de gemiddelde waardering van de leefbaarheidsaspecten per dorp en wijk in Dokkum weergegeven.

Als eerste is de conclusie te trekken dat de leefbaarheid in alle wijken en dorpen redelijk is te noemen. De bewoners van de te onderscheiden wijken en dorpen geven een gemiddeld rapportcijfer dat varieert tussen 6,5 en 7,9. Overigens gelden deze “uitersten” voor respectievelijk de wijk Weeshuislanden en de omgeving van de Watertoren in Dokkum. Het totaaloordeel ligt iets hoger dan het gemiddelde van de afzonderlijke waarden per aspect.

In onderstaande tabel is in rood aangegeven als een gemiddelde waardering is gegeven van minder dan 6,00 en in groen van meer dan 8,00. De hoge scores hebben vooral betrekking op sociale veiligheidsaspecten, de lage scores vooral op woonomgeving, voorzieningen en verkeer. Op deze laatste aspecten wordt nader ingegaan.

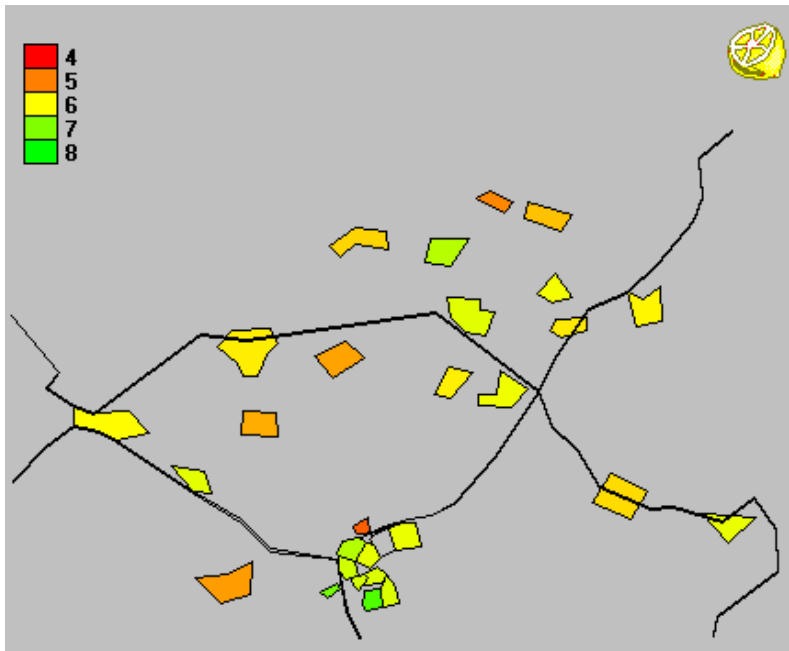
Leefbaarheidsmatrix Dorpen en wijken in Dongeradeel

	Totaaloordeel	Woningvoorraad	Woonomgeving	Groen-enspeelvoorzieningen	Voorzieningen	Sociaal-economischesamenstelling	Etnischesamenstelling	Socialecohesie	Burenoverlast	Overlastdoorvullenstank	Ongewensteactiviteiten	Criminaliteit	Onveiligheidsgevoelens	Verkeersoverlast
Dokkum														
Binnenstad	7,18	7,29	6,18	4,55	7,62	7,34	6,08	6,41	5,82	7,06	6,42	6,64	7,00	5,78
Hoedemakerspolder/watert.	7,78	7,22	6,37	5,53	7,54	7,22	6,21	6,83	6,90	7,22	8,18	7,97	8,02	5,67
Fonteinlanden	7,15	6,80	6,26	5,75	7,38	6,78	6,03	6,40	6,33	6,51	8,29	7,17	7,41	5,86
Fugellan	7,04	6,91	6,14	5,71	7,33	6,45	6,12	6,06	6,18	6,07	8,67	7,22	7,03	6,48
Weeshuislanden	6,66	7,75	4,75	3,75	7,80	8,19	8,00	8,00	7,00	7,80	9,19	7,40	8,80	5,80
Jantjeszeepolder	7,38	6,55	7,37	5,46	7,66	6,90	6,08	6,54	7,04	5,70	7,84	7,75	7,62	6,14
Watertoren	7,88	7,97	6,56	5,28	7,41	7,48	6,58	7,24	8,74	7,32	9,05	8,78	8,41	8,08
Het Woudven	7,81	7,88	6,31	5,45	7,24	7,26	6,59	6,66	7,81	7,42	8,93	8,37	7,82	7,21
Kooilanden	7,52	7,46	6,28	5,99	6,90	6,64	6,07	6,28	6,95	6,90	8,80	7,41	7,10	6,44
Woudhorne	7,86	8,26	7,08	6,15	6,72	7,10	6,03	6,77	8,01	7,43	9,13	8,55	7,83	6,23
Dorpen														
Wierum	7,19	7,12	5,67	6,06	5,71	6,97	6,39	7,08	7,08	5,45	8,19	7,78	7,97	4,87
Anjum	7,44	7,10	5,93	5,43	7,19	7,35	6,72	7,08	7,18	7,43	8,58	8,18	7,84	6,14
Brantgum	7,52	6,88	6,20	5,46	6,61	7,14	6,34	6,81	8,20	7,97	8,97	8,41	7,79	5,61
Ee	7,41	7,27	5,72	6,01	5,99	7,27	6,43	6,80	6,72	6,53	8,43	7,20	7,43	5,50
Engwierum	7,15	7,03	6,15	6,03	6,58	6,72	6,45	6,40	6,77	6,73	8,67	7,42	7,72	5,76
Hantum	7,63	7,81	5,36	3,72	5,33	7,63	6,50	7,09	9,27	7,63	9,88	9,09	7,27	4,59
Hantumhuizen	6,46	6,78	5,28	5,57	5,00	6,78	6,11	6,38	7,30	6,92	9,53	8,38	7,71	5,78
Holwerd	7,03	6,84	5,98	5,20	6,64	6,58	6,03	5,94	7,04	7,00	8,67	8,14	7,95	5,92
Lioessens	6,82	6,63	6,06	5,73	5,26	6,72	5,69	6,24	7,11	7,46	8,84	8,67	8,08	6,40
Metslawier	7,36	7,42	6,11	4,73	6,23	6,86	6,43	6,63	6,43	6,62	8,33	7,71	7,78	5,82
Moddergat	7,43	6,91	5,05	5,14	5,43	7,51	7,58	7,15	8,11	6,29	8,70	8,87	7,76	4,78
Morra	7,42	7,03	5,83	5,25	5,41	7,51	6,69	7,64	8,10	7,06	9,51	8,96	8,03	6,00
Nes	7,28	7,00	6,56	5,53	4,94	6,72	6,50	6,23	7,94	7,38	9,05	8,53	8,23	6,66
Niawier	7,84	7,29	5,87	5,27	6,30	7,30	6,35	7,41	7,57	7,38	9,04	8,65	8,05	6,16
Oosternijkerk	7,71	7,85	6,22	5,70	7,41	7,46	6,51	7,17	7,43	6,93	8,62	8,21	7,88	6,22
Paesens	7,59	6,79	5,52	5,20	4,95	7,20	6,33	6,95	7,54	7,00	8,82	8,91	8,20	6,45
Raard	7,76	7,32	5,23	5,02	6,04	7,79	6,83	7,18	7,91	7,28	9,13	8,85	8,16	5,41
Ternaard	7,36	6,97	5,86	5,74	7,26	6,90	6,13	6,68	7,42	6,96	8,94	7,91	7,81	5,56
Gemeente	7,38	7,22	6,00	5,37	6,50	7,13	6,42	6,79	7,35	6,98	8,73	8,11	7,81	5,98

Woonomgeving

De bewoners is gevraagd een oordeel te geven over de woonomgeving. Het gaat daarbij om de inrichting van de openbare ruimte, de staat van onderhoud, het straatmeubilair, de verlichting en dergelijke.

Figuur 3.1 Gemiddeld oordeel over de woonomgeving

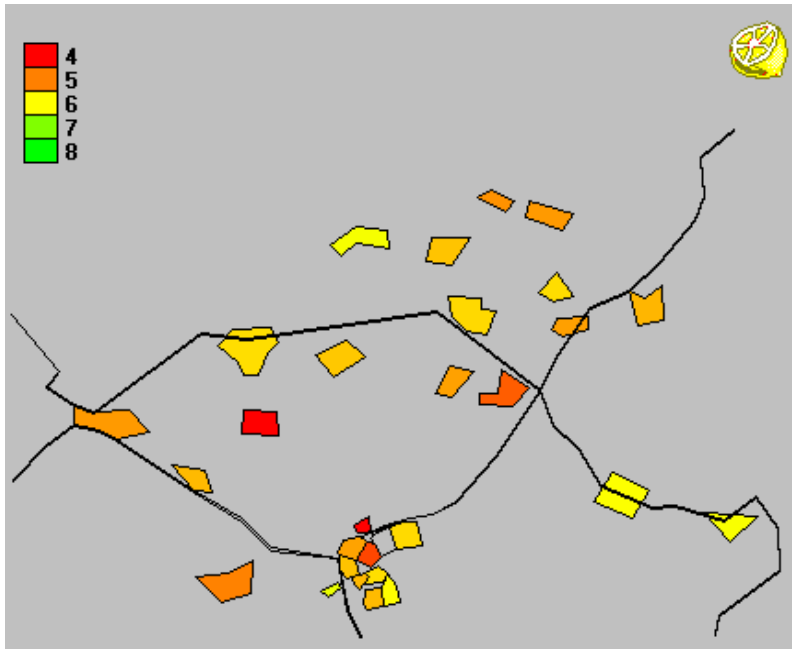

In een aantal dorpen, zoals Raard, Hantum/Hiaure, Hantumhuizen/Hantumeruitburen, Moddergat en vooral in de wijk Weeshuislanden (4,7) in Dokkum is men niet tevreden over de woonomgeving. Overigens in de rest van Dokkum is men wel tevreden over de woonomgeving met een gemiddelde van 5,8, terwijl de bewoners in de dorpen gemiddeld 6,3 geven voor de kwaliteit van hun woonomgeving.

Groen- en speelvoorzieningen

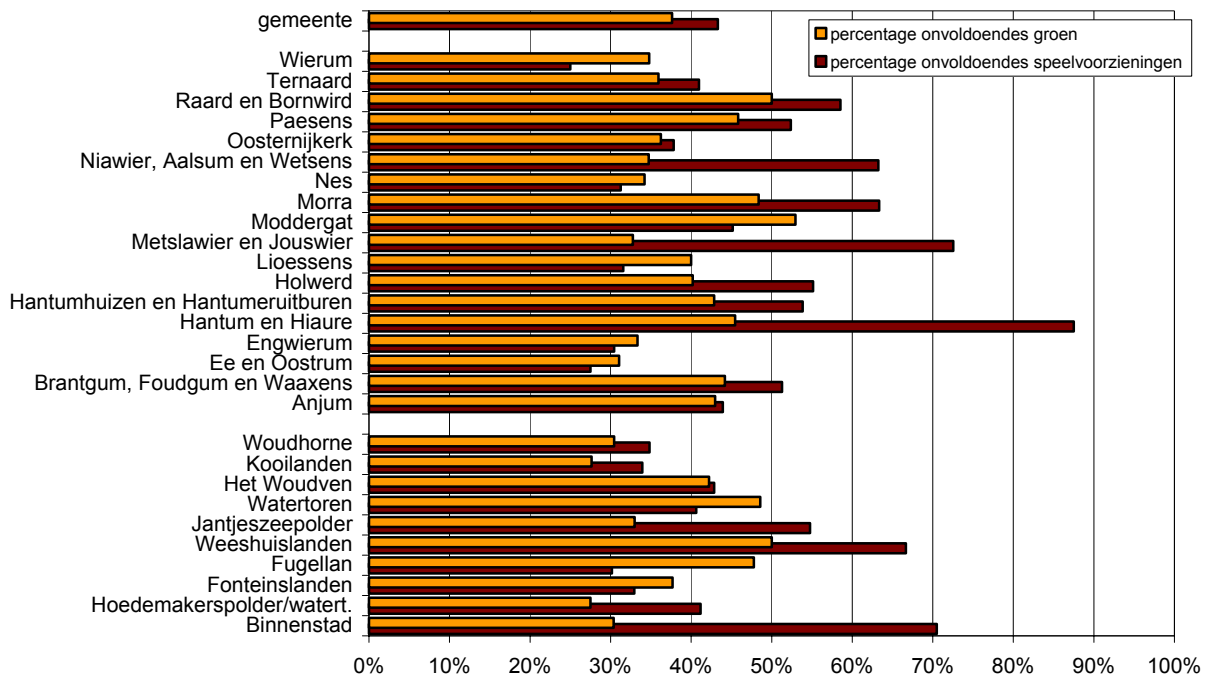
Hierbij gaat het om een oordeel over de groen en speelvoorzieningen in de directe omgeving. Dit scoort over de gehele linie onvoldoende, in nagenoeg alle dorpen en wijken van Dokkum.

Figuur 3.2 Gemiddeld oordeel over de groen- en speelvoorzieningen

In de vragenlijst is onderscheid gemaakt tussen de tevredenheid met de aanwezigheid van speelvoorzieningen en de kwaliteit van het openbare groen. Zoals in onderstaande grafiek is te zien is de ontevredenheid met de mogelijkheden om te spelen groter dan die van het groen.

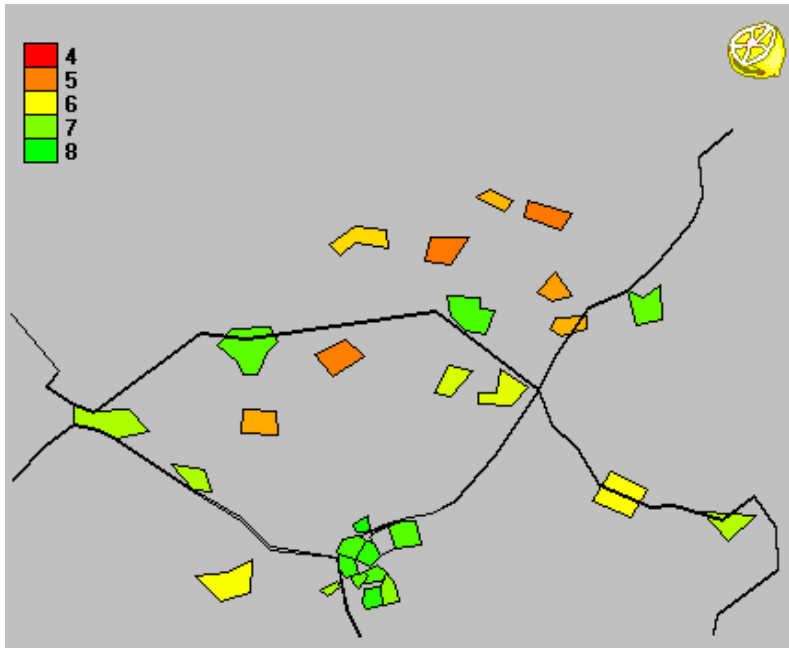
Figuur 3.3 Mate van ontevredenheid met speel- en groenvoorzieningen

Voorzieningen

De bewoners is gevraagd naar de kwaliteit van de voorzieningen. Daarbij gaat het zowel over de aanwezigheid, de kwaliteit en de bereikbaarheid van voorzieningen, als winkels, onderwijs en andere dienstverlening.

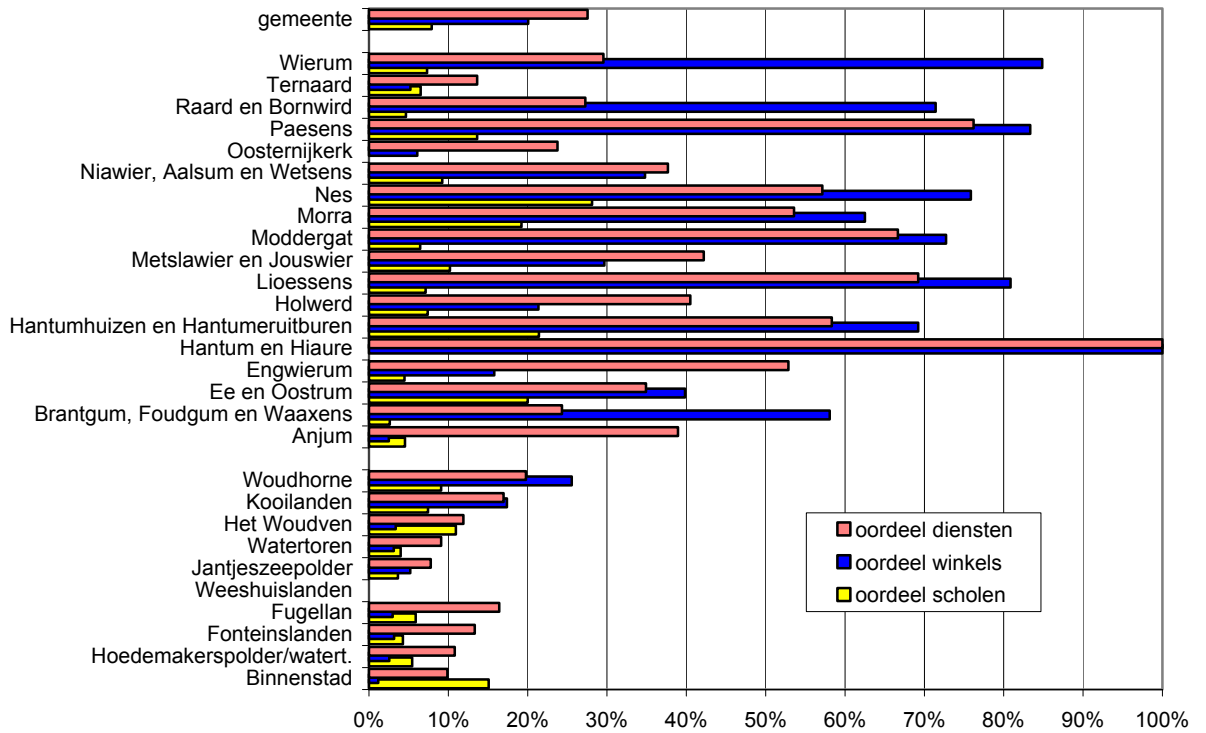
Figuur 3.4 Gemiddeld oordeel over de voorzieningen

De waardering voor het voorzieningenniveau scoort gemiddeld meer dan een halve punt lager dan voor groen en spelen. Dit speelt echter alleen in de kleinere dorpen. In de grotere dorpen Ternaard, Holwerd, Anjum, Niawier en Oosternijkerk is men wel weer tevreden over de voorzieningen.

In de vragenlijst is onderscheid gemaakt tussen de tevredenheid over winkels, scholen en diensten. Uit onderstaande grafiek komt naar voren dat de bewoners van de dorpen vooral ontevreden zijn over het ontbreken van winkels en diensten in de dorpen.

Figuur 3.5 Mate van ontevredenheid met de voorzieningen

Verkeersoverlast

Hierbij is de bewoners gevraagd in hoeverre er sprake is van overlast of hinder van de kant van het verkeer, zoals geluidhinder, verkeersdrukke, te hard rijden en dergelijke.

Figuur 3.6 Gemiddeld oordeel over de verkeersoverlast

Zowel in een aantal dorpen als in enkele wijken in Dokkum is men ontevreden over de mate van verkeersoverlast.

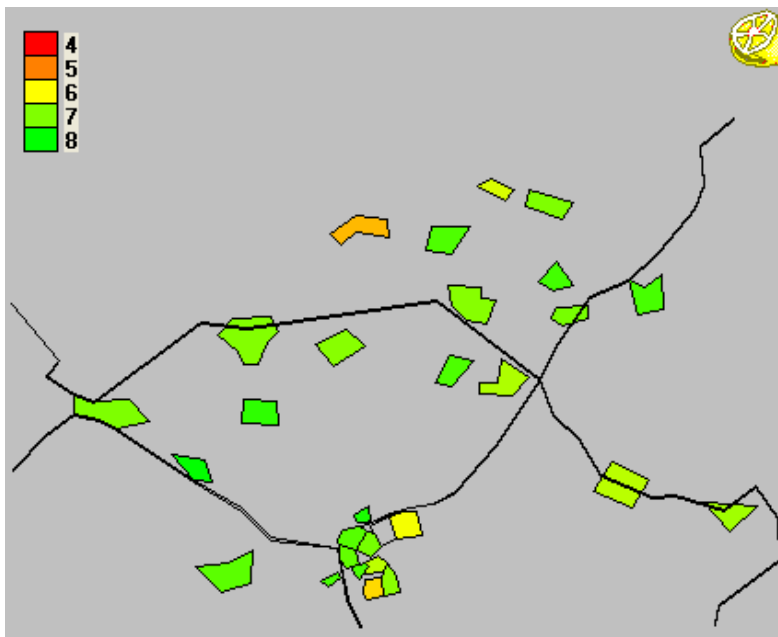
Vervuiling en wateroverlast

De bewoners zijn gevraagd een oordeel te geven over de vervuiling in hun dorp of wijk. Hieronder wordt verstaan de aanwezigheid van zwerfvuil, verkeerd geplaatst vuilnis aan de weg, hondepoep en wateroverlast bij grote regenval of optrekkend vocht.

Over het algemeen valt de ergernis van de bewoners hierover wel mee. De bewoners van Jantjeszeepolder en Wierum springen er in negatieve zin wat uit.

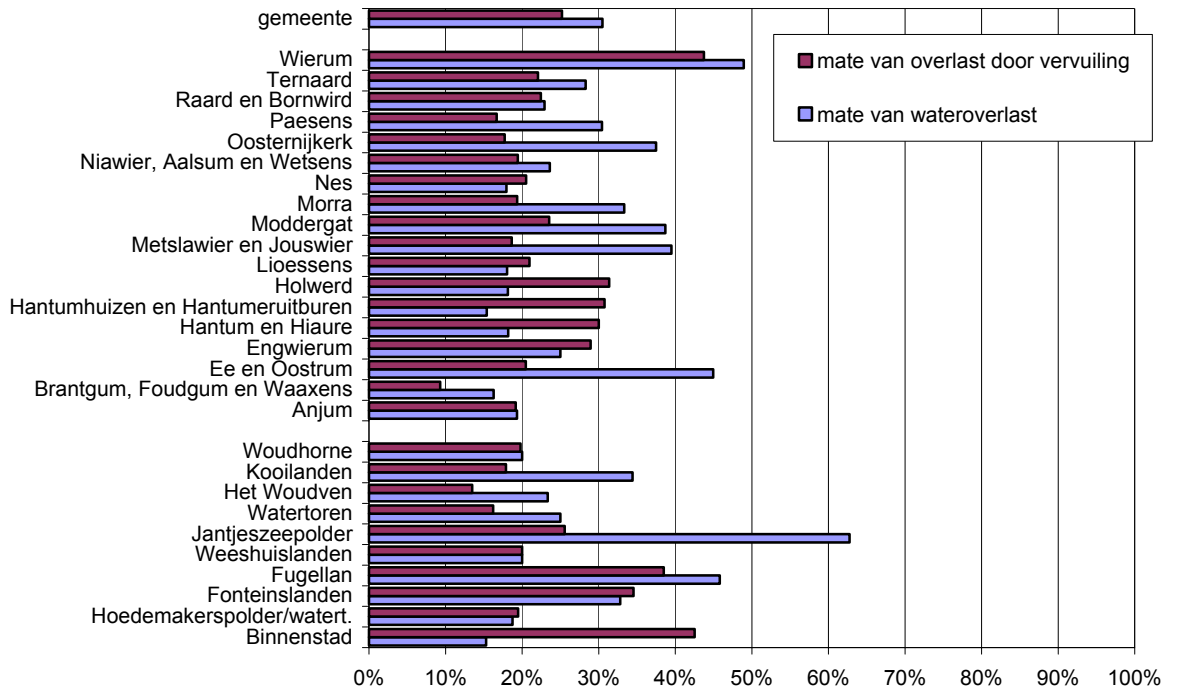
De bewoners hadden ook de mogelijkheid om aanvullende opmerkingen op het vragenformulier aan te geven. In zeer veel gevallen is de opmerking gemaakt dat men zich stoort aan de achtergelaten hondenuitwerpselen op straat.

Figuur 3.7 Gemiddeld oordeel over de mate van vervuiling

In onderstaande grafiek is het onderscheid te zien tussen de ontevredenheid over de vervuiling en het wateroverlast, gemeten in percentages onvoldoendes die de bewoners hebben gegeven.

Figuur 3.8 Ontevredenheid over vervuiling en wateroverlast

Bijlage Vragenlijst

VRAGENLIJST LEEFBAARHEIDSMONITOR DONGERADEEL 2002

Wij willen u enkele vragen voorleggen over de leefbaarheid in uw buurt. U kunt steeds een rapportcijfer geven. Daarbij geldt: hoe hoger het cijfer hoe beter u het vindt, en hoe lager het cijfer hoe slechter u het vindt.

Omcirkel per vraag steeds het getal dat u als rapportcijfer wilt geven voor uw buurt.

0. Totaaloordeel: Hoe beoordeelt u uw buurt in het algemeen?

Zeer slecht 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Zeer goed

1. De woningen

Wat vindt u van de kwaliteit van de woningen bij u in de buurt? Daarbij gaat het niet alleen om de geschiktheid van uw eigen woning voor uzelf maar vooral om de aantrekkelijkheid en de staat van onderhoud van de woningen om u heen.

Zeer slecht 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Zeer goed

2. De woonomgeving

Wat vindt u van de woonomgeving in uw buurt? Denk hierbij aan de pleintjes, de bestrating, de manier waarop de straat is ingericht, bankjes en straatverlichting.

Zeer slecht 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Zeer goed

3a. Het groen

Wat vindt u van het groen in uw buurt? Denk hierbij aan de manier waarop u er gebruik van kunt maken en aan de manier waarop het groen wordt bijgehouden.

Zeer slecht 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Zeer goed

3b. De speelvoorzieningen

Wat vindt u van de speelvoorzieningen in uw buurt? Denk hierbij aan de manier waarop u er gebruik van kunt maken, aan de manier waarop de speelvoorzieningen worden bijgehouden en aan de mogelijkheden voor kinderen om leuk en veilig te kunnen spelen.

Zeer slecht 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Zeer goed

4a. Scholen

Wat vindt u van de kwaliteit van de scholen in uw buurt?

Zeer slecht 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Zeer goed

4b. Winkels

Wat vindt u van de kwaliteit van de winkels in uw buurt?

Zeer slecht 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Zeer goed

4c. Diensten

Wat vindt u van de kwaliteit van de diensten in uw buurt? Denk hierbij ondermeer aan de gezondheidscentra, buurthuizen en bibliotheken.

Zeer slecht 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Zeer goed

5. Samenleven van verschillende inkomensgroepen

Op welke manier gaan de mensen van verschillende inkomensgroepen die in uw buurt wonen met elkaar om?

Zeer slecht 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Zeer goed

6. Samenleven van allochtone en autochtone mensen

Op welke manier gaan de mensen van verschillende etnische afkomst die in uw buurt wonen met elkaar om?

Zeer slecht 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Zeer goed

7. Betrokkenheid bij de buurt*Wat vindt u van de betrokkenheid van de buurtbewoners bij de buurt?*

Geen betrokkenheid 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Grote betrokkenheid

8. Overlast van personen*Heeft u in uw buurt overlast van het gedrag van anderen? Denk hierbij aan geluidsoverlast of andere overlast van buurtbewoners en aan overlast door rondhangende groepen.*

Ernstige overlast 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Geen overlast

9a. Vervuiling en/of stank*Heeft u in uw buurt overlast van vervuiling? Denk hierbij aan zwerfvuil, verkeerd of te vroeg geplaatst vuilnis en hondenpoep.*

Ernstige overlast 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Geen overlast

9b. Wateroverlast*Heeft u in uw buurt overlast van water? Denk hierbij aan een slechte afvoer van regenwater, hoge grondwaterstand en het herhaaldelijk onderlopen van kelders.*

Ernstige overlast 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Geen overlast

10. Overlast van activiteiten*Heeft u in uw buurt overlast van bepaalde activiteiten? Denk hierbij aan horeca, drugshandel en prostitutie.*

Ernstige overlast 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Geen overlast

11. Criminaliteit*Heeft u in uw buurt overlast van criminaliteit? Denk hierbij aan inbraak, diefstal, vernielingen en geweldpleging.*

Ernstige overlast 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Geen overlast

12. Veiligheidsgevoel*Hoe veilig voelt u zich bij u in de buurt? Denk hierbij aan donkere plekken en een onprettige sfeer.*

Zeer onveilig 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Zeer veilig

13. Verkeersoverlast*Heeft u in uw buurt overlast van het verkeer? Denk hierbij aan verkeersdruk, verkeerslawaaï, verkeerd parkeren en te hard rijden.*

Ernstige overlast 1---2---3---4---5---6---7---8---9---10 Geen overlast

Uw ingevulde vragenlijst wordt volstrekt anoniem behandeld, maar wij willen graag de resultaten per dorp of wijk weten en enkele algemene gegevens**14. Postcode**

.
---	---	---	---	---	---

15. Leeftijd
 Jaar
16. Geslacht

- Man
 Vrouw

17. Samenstelling huishouden

- alleenstaand
 gehuwd/samenwonend (zonder kinderen)
 gezin met kind(eren)

18. Wie is de eigenaar van de woning?

- u zelf
 Woningcorporatie Dongeradeel;
 Een makelaar
 Een particulier

19. Wat voor een type woning bewoont u?

- Een woning in een rijtje van meer dan 2
 Half-vrijstaand
 Geheel vrijstaand
 Een appartement met lift
 Een appartement zonder lift
 Een seniorenwoning
 Overig (woonschip, woonwagen, kamerbewoning)

Als u nog opmerkingen heeft of iets wilt toelichten, dan kunt u dat hieronder doen.

.....
.....
.....
.....
.....

Hartelijk dank voor uw medewerking.